

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 27. marts 2018
Kontor: Databeskyttelseskontoret
Sagsbeh: Nanna Due Bino
Sagsnr.: 2018-7910-0023
Dok.: 698764

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål B-E fra Folketingets
Retsudvalg den 5. april 2018

Samrådsspørgsmål B:

”Hvilke indtryk har eksperthøringen givet ministeren, og hvilke ændringer vil ministeren foretage i lovforslaget i lyset af de kritikpunkter, der blev fremført af oplægsholderne til eksperthøringen?”

Samrådsspørgsmål C:

”Er ministeren enig i, at mulighederne for bemyndigelse på bekendtgørelsesniveau, som lovforslagets § 5, stk. 3, skaber, er omfattende, og at § 5, stk. 3, vil have afgørende betydning for myndighedernes muligheder for fremtidig brug af persondata?”

Samrådsspørgsmål D:

”Hvorfor ønsker ministeren at undgå den demokratiske kontrol af og den dertil hørende offentlige debat om myndighedernes brug af persondata, jf. § 5 stk. 3, og er ministeren enig i, at der ikke er noget til hinder for at regler om offentlige myndigheders viderebehandling af personoplysninger til andre formål end det oprindelige skal fastsættes ved lov?”

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Samrådsspørgsmål E:

”Har ministeren nogen form for bekymring for de mulige konsekvenser af myndighedernes indsamling, videreanvendelse, samkøring, sammenstilling og generelle brug af data i fremtiden som følge af lovforslagets § 5, stk. 3?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Josephine Fock (ALT), Zenia Stampe (RV), Eva Flyvholm (EL) og Lisbeth Bech Poulsen (SF).

[Indledning]

1. Tak for spørgsmålene.

Jeg vil gerne igen i dag understrege, at regeringen prioriterer databeskyttelse højt og arbejder for at styrke beskyttelsen af danskernes personoplysninger. Dette er databeskyttelsesforordningen og forslaget til databeskyttelsesloven et udtryk for.

Det er et hovedformål med disse nye regler at beskytte borgernes personoplysninger. Jeg er overbevist om, at de kommende regler – bl.a. dém om de høje bøder – vil sikre, at man både i det offentlige og i det private vil passe bedre på vores alle sammens oplysninger.

2. De grundlæggende rammer og garantier på databeskyttelsesområdet er allerede lagt med EU-forordningen.

Formålet med lovforslaget er alene at supplere reglerne i forordningen, og forslaget sikrer, at vi på langt de fleste områder viderefører den gældende retstilstand.

I lovforslaget til databeskyttelsesloven *har* vi truffet en række valg, blandt andet i lovforslagets § 5, stk. 3, som vi skal tale om i dag.

3. Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at takke for den debat, som vi har haft i forbindelse med lovforslaget.

Samtidig vil jeg også takke retsudvalget for at afholde eksperthøringen i Folketinget den 1. marts.

Derfor ser jeg også frem til, at vi igen i dag kan drøfte lovforslaget.

4. I samrådsspørgsmål B spørges der til, hvilke ændringer jeg vil foretage i lovforslaget i lyset af eksperthøringen.

I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at borgernes datasikkerhed er vigtig for mig.

Derfor har jeg også lyttet til de bekymringer, der tidligere har været rejst i forbindelse med behandlingen af lovforslaget.

Jeg har af den grund den 9. februar fremsat et ændringsforslag til lovforslagets § 23, der betyder, at myndighederne på ny skal underrette borgeren, hvis der sker sammenstilling eller samkøring af borgerens oplysninger i kontroløjemed f.eks. for at kontrollere socialt bedrageri.

På den baggrund synes jeg, at vi med lovforslaget har fundet den rette balance.

Jeg vil komme nærmere ind på dette, når jeg svarer på jeres andre spørgsmål.

5. I samrådsspørgsmål C spørges der til, om lovforslagets § 5, stk. 3, vil have afgørende betydning for myndighedernes muligheder for fremtidig brug af personoplysninger.

Reglerne for offentlige myndigheders mulighed for at kunne behandle, herunder viderebehandle personoplysninger er *først og fremmest* fastsat i databeskyttelsesforordningen.

I forordningen fastlægges altså spillereglerne for, hvornår offentlige myndigheder og private virksomheder kan behandle personoplysninger.

Det følger af forordningen, at personoplysninger skal indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål og ikke må viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål.

Man må således ikke uden videre anvende personoplysninger til andre formål, end de oprindeligt var tiltænkt.

6. F.eks. vil den enkelte kommune *konkret* i hver enkelt situation skulle vurdere, om der kan ske videreanvendelse af personoplysninger.

Det vil således være op til den enkelte sagsbehandler på baggrund af forordningens ”test”, som også blev omtalt til eksperthøringen, i hver *enkelt situation* at vurdere, om videreanvendelsen er forenelig med det oprindelige formål.

Efter denne test skal alle relevante omstændigheder vurderes. Den enkelte sagsbehandler skal derfor lægge vægt på en lang række faktorer, herunder bl.a. forholdet mellem det oprindelige formål og genbehandlingsformålet samt sammenhængen, hvori personoplysningerne er blevet indsamlet osv.

Jeg synes, vi må stille os selv det spørgsmål, om det er det f.eks. en socialrådgiver skal bruge sin tid på.

7. Som også nævnt under samrådet den 23. januar i forbindelse med besvarelsen af samrådsspørgsmål A, med-

fører den konkrete vurdering af, om to formål er ”forenelige” erfaringsmæssigt også tvivl hos myndighederne og forskellig praksis i f.eks. kommunerne for, om en viderebehandling må ske i en konkret situation på et bestemt lovområde.

En kommune kan vurdere, at en viderebehandling er forenelig, mens en anden kommune i præcis samme situation kan nå frem til, at der er tale om uforenelige formål.

Med lovforslagets § 5, stk. 3, lægges der derfor op til – inden for de databeskyttelsesretlige rammer – at tydeliggøre den adgang til videreanvendelse og genbrug af oplysninger, som følger af databeskyttelsesforordningen.

Dette vil bidrage til at skabe mere åbenhed for borgerne, når de på forhånd vil kunne orientere sig i, om en given viderebehandling kan ske til et andet formål end det oprindelige, ligesom det set fra myndighedens side vil skabe et sikkert retligt grundlag for viderebehandling.

En anvendelse af bemyndigelsen i lovforslagets § 5, stk. 3, kan således gøre op med denne tvivl ved præcist at fastlægge, i hvilke tilfælde der lovligt kan ske viderebe-

handling i en kommune, og i hvilke tilfælde der ikke kan.

Og når jeg taler med kommunerne hører jeg, at man *er* i tvivl, når man skal vurdere, om ét formål er foreneligt med et andet formål. Kommunerne ønsker klarhed.

Og det er altså en meget vanskelig juridisk vurdering, som man ude i kommunerne skal tage stilling til, og det skaber tvivl.

En udnyttelse af bemyndigelsesbestemmelsen i disse tilfælde vil bidrage til at skabe klarhed omkring videreanvendelsen af personoplysninger og rydde denne tvivl af bordet.

Ikke mindst i grænsetilfældene eller i de tilfælde, hvor myndigheder anlægger en forskellig fortolkning af, om ét formål er foreneligt med et andet formål, vil en bekendtgørelse være til stor gavn for borgerne og myndighederne, da der vil blive skabt et mere sikkert og gennemsigtigt grundlag for videreanvendelsen.

Med disse bekendtgørelser gør vi derfor op med den uklarhed og forskelligartet praksis, som der er i dag.

8. Som jeg også tilkendegav på samrådet i januar er der efter gældende praksis forholdsvis vide rammer for offentlige myndigheder til at viderebehandle personoplysninger til andre formål. Det fremgik jo bl.a. af sagen om udlevering af oplysninger om evakuerede personer fra Libanon.

Det er lige præcis et eksempel, hvor det vil være oplagt, at en bekendtgørelse skal regulere, om der kan ske viderebehandling eller ej. Dermed kan man få rykket de tilfælde, hvor der er tvivl, væk fra den enkelte dataansvarlige og over i en ramme med de garantier, som en bekendtgørelse efter § 5, stk. 3, skal leve op til.

Samtidig vil vi også være sikre på, at Datatilsynet bliver hørt.

Hvis man som myndighed på baggrund af ”ikke-uforenelighedstesten” i § 5, stk. 2, vurderer, at der kan ske viderebehandling, behøver man ikke at høre Datatilsynet.

Der er altså ikke tale om, at regeringen vil indføre et overvågningssamfund, som der har været tegnet et billede af.

Hensigten med bemyndigelsesbestemmelsen er derimod – som jeg tidligere har understreget – at bidrage til åbenhed og klarhed omkring videreanvendelsen af personoplysninger.

9. Derudover skal videreanvendelse på baggrund af en ministergodkendt bekendtgørelse leve op til en lang række garantier.

Hvis man udnytter bemyndigelsen i lovforslagets § 5, stk. 3, skal man leve op til forordningens artikel 23. Enhver bekendtgørelse *skal* således være i fuld overensstemmelse med EU-reglerne. Det betyder, at man i bekendtgørelsen specifikt skal regulere, hvilke formål der *må* ske videreanvendelse til, og hvilke formål der *ikke* kan ske videreanvendelse til.

Der skal også i bekendtgørelsen fastsættes garantier, der beskytter borgerne, såsom bestemmelser om, hvor lang tid personoplysningerne må opbevares, ligesom der skal fastsættes regler, som sikrer, at oplysninger ikke kan misbruges eller tilgås ulovligt.

Derudover skal Datatilsynet som uafhængig tilsynsmyndighed på forhånd udtale sig om hver enkelt bekendtgørelse. Datatilsynet vil udtale sig om, hvorvidt bekendtgørelsen er i strid med EU-reglerne eller i øvrigt giver an-

ledning til betænkeligheder, herunder i relation til beskyttelsen af borgerens privatliv.

Endelig vil en bekendtgørelse efter lovforslagets § 5, stk. 3, også blive sendt i offentlig høring, hvor de relevante myndigheder, organisationer og virksomheder får mulighed for at komme med deres synspunkter til bekendtgørelsen.

Og så må jeg også lige minde om, at bemyndigelsen kun gælder offentlige myndigheders behandling af personoplysninger. Og i det offentlige gælder i forvejen en række garantier, bl.a. i forvaltningsloven, som også sikrer, at borgernes retssikkerhed respekteres. Disse garantier berøres på ingen måde af dette lovforslag.

Folk skal således også i fremtiden partshøres, inden der træffes en afgørelse – f.eks. en afgørelse om, at de mister retten til en ydelse, det har vist sig, at de ikke var berettiget til.

10. Jeg vil derudover henvide til, at vi i lovforslaget i øvrigt har sat nogle hegnspele op for bekendtgørelserne efter § 5, stk. 3.

Det betyder, at der f.eks. ikke kan udstedes en bekendtgørelse, der strider mod en særlig lovbestemt tavshedspligt, som vi har vedtaget her i Folketinget. F.eks. sundhedslovens § 40 om sundhedspersoners tavshedspligt og folkeskolelovens § 55 b om tavshedspligt omkring testresultater.

Vi kan således ikke i en bekendtgørelse ændre på f.eks. vores praktiserende lægers tavshedspligt. Det ville kræve en lovændring.

11. I samrådsspørgsmål D spørger I til, hvorfor regler om viderebehandling af personoplysninger skal fastsættes ved bekendtgørelse i stedet for ved lov.

Som jeg tidligere har oplyst, vil det i en bekendtgørelse efter lovforslagets § 5, stk. 3, eksempelvis være relevant *specifikt* at regulere, hvilke formål der kan ske videreanvendelse til, og hvilke formål der ikke kan ske videreanvendelse til.

Det vil også være relevant at fastsætte bestemmelser om, hvor lang tid personoplysningerne må opbevares, ligesom der skal fastsættes regler, som sikrer, at videreanvendte oplysninger ikke kan misbruges.

Regler fastsat efter lovforslagets § 5, stk. 3, må derfor forventes at blive ret detaljerede og af teknisk præget karakter.

På den baggrund er det nærliggende og *hensigtsmæssigt*, at sådanne regler fastsættes i bekendtgørelsesform.

Det er jo heller ikke ualmindeligt, at vi i lovforslag har bestemmelser, der giver mulighed for at fastsætte regler i bekendtgørelsesform.

Derudover skal bekendtgørelserne, som jeg har forklaret, leve op til en lang række garantier, herunder også de garantier der følger af reglerne i forvaltningsloven.

Jeg vil også gerne understrege, at de grundlæggende rammer og garantier ved offentlige myndigheders viderebehandling af personoplysninger allerede er lagt i dataskyttelsesforordningen.

Forordningen lægger ikke op til, at der skal vedtages yderligere lovgivning i disse tilfælde, da viderebehandling vil kunne ske direkte på baggrund af ”testen” i forordningen.

EU-lovgiver har således efter grundige drøftelser med bl.a. Europa-Parlamentet med forordningen taget stilling til rammerne for viderebehandling af personoplysninger.

Og lovforslagets § 5, stk. 3, vil i dette lys blot fungere som en ekstra sikkerhedsforanstaltning, der sikrer, at viderebehandling ikke sker vilkårligt.

12. I samrådsspørgsmål E spørger I til, om jeg er bekymret for lovforslagets § 5, stk. 3.

Jeg er med på, at lovforslagets § 5, stk. 3, har fået noget opmærksomhed, og at der er en vis skepsis om bestemmelsen. Det er en vigtig debat.

Men grundlæggende synes jeg, at vi med denne bestemmelse er med til at rydde tvivl og vilkårlighed af vejen.

Som vi har tilkendegivet allerede i lovforslaget, vil Justitsministeriet da også løbende overvåge brugen af bemyndigelsen i lovforslagets § 5, stk. 3, forstået på den måde, at ministeriet vil føre en liste over bekendtgørelser udstedt i medfør af bestemmelsen.

Derudover gav jeg i samrådet den 23. januar tilsagn om, at vi i Justitsministeriet et par år efter, at den nye databeskyttelseslov er trådt i kraft, sender en *evaluering* til Folketinget om, hvordan bemyndigelsen i § 5, stk. 3, er blevet brugt og har fungeret i praksis.

Med evalueringen får vi mulighed for tegne os et billede af bestemmelsen efter, at den har fungeret ude i virkeligheden et stykke tid.

[Afslutning]

13. Som afrunding vil jeg gentage, at jeg synes, at vi i lovforslaget, har fundet den rette balance, der bl.a. sikrer, at borgernes rettigheder tilgodeses. Vi ønsker at skabe klare rammer for, at myndighederne har alle relevante oplysninger til rådighed for at kunne træffe rigtige afgørelser og iværksætte rigtige tiltag. Og det sker vel at mærke inden for databeskyttelsesforordningens rammer.

Men der er ikke tvivl om, at vi kommer til at arbejde med dette område fremadrettet også. Det er da også grunden til, at vi – som jeg nævnte – løbende vil overvåge brugen af bemyndigelsesbestemmelsen og i øvrigt sende en evaluering herom til Folketinget.

Tak for ordet.